

НА ЧАСІ

Витяг з Постанови Верховної Ради України

№325-IX

від 3 грудня 2019 року

Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2020 році

З метою консолідації та розвитку історичної свідомості Українського народу, збереження національної пам'яті та належного відзначення і вшанування пам'ятних дат і ювілеїв Верховна Рада України постановляє:

I. Урочисто відзначити на державному рівні у 2020 році пам'ятні дати і ювілеї згідно з додатком:

... 200 років з дня відкриття Ніжинської гімназії вищих наук (нині – Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) (17.09.1820).

*200 років
Ніжинській вищій школі*

Голова Верховної Ради України
м. Київ,
3 грудня 2019 року,
№ 325-IX.

Д. Разумков

РІК 2020 МОВОЮ ЮВІЛЕЙНИХ ДАТ:

500 років з часу створення Нобельського Євангелія – найдавнішої рукописної книги Полісся (1520);

175 років з часу утворення Кирило-Мефодіївського товариства (1845);

100-річчя Холодноярської республіки (1920);

100 років з дня заснування Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка (28.01.1920);
400 років з часу народження Лазара Барановича (1620-1693) письменника, церковного і політичного діяча, діяльність якого тісно пов'язана з Ніжином та Чернігівщиною;

350 років з часу народження Саміла Величка (1670-1728) історика, козацького літописця;

210 років з дня народження Василя Тарновського (28.06. 1810 – 1866), етнографа, історика права, мецената, доля якого тісно пов'язана з Ніжином;

210 років з дня народження Аполлона Мокрицького (28.07. 1810 – 1876), художника-портретиста, педагога, вихованця Ніжинської гімназії вищих наук імені князя О. Безбородька;

160 років з дня народження Миколи Самокиша (25.10. 1860 – 1944), художника-баталіста, графіка, уродженця Ніжина;

125 років з дня народження Григорія Вільовки (25.12. 1895 – 1964), композитора, хорового диригента, уродженця Чернігівщини.

**Не оминує славними ювілеями рік 2020 і викладачів Ніжинської вищої школи.
У ювілейний для Гоголівського вишу рік стрічають своє:**

85-річчя

Заслужений працівник науки і техніки України, кавалер орденів «За заслуги» II та III ступенів, Почесний громадянин Ніжина, завідувач кафедри слов'янської філології, компаративістики та перекладу, доктор філологічних наук, професор Григорій Васильович Самойленко.

Заслужений працівник освіти України, академік Академії наук вищої школи України, доктор філологічних наук, професор Ніжинського державного університету Анатолій Степанович Зеленько.

70-річчя

Відмінник освіти України, заслужений працівник Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, доктор педагогічних наук, професор Микола Григорович Криловець.

Кандидат педагогічних наук, доцент, у минулому заступник декана фізико-математичного факультету Володимир Григорович Опанасенко.

Поет, літературознавець Олександр Євгенович Гадзинський;

60-річчя

Український диригент, композитор, народний артист України, відмінник освіти України, завідувач кафедри інструментально-виконавської підготовки, професор Микола Олександрович Шумський.

Фотохудожник, кандидат філософських наук, доцент *Олексій Петрович Бучин*.

Тренер збірної університету з футболу, старший викладач кафедри географії, туризму та спорту *Михайло Миколайович Кириєнко*.

50-річчя

Кандидат історичних наук, доцент, Відмінник освіти України, ректор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя *Самойленко Олександр Григорович*

Марівні наші колеги!

Не омине славними ювілеями рік 2020 і Вас. Принесе Вам багато квітів, дарунків, а ще побажань здоров'я, достатку і любові. Привітання прийматимуть професор Євгенія Коваленко, доценти Антоніна Конончук, Світлана Тезікова, Олена Моціяка, Олена Кавунник, Євгенія Страшко, Ніна Барило, Олена Нецерет, Людмила Корнеева, Валентина Пугач, Лариса Давиденко, старший викладач Зоя Хоменко. Редакція «Альма матер», долучаючись до привітань, зобов'язується надавати шпальти газети для висвітлення ювілейних заходів. Зі святом Вас!

ВІСТІ З ВЧЕНОЇ РАДИ

НА ШЛЯХУ РЕФОРМУВАННЯ

З же 2 січня, у перший робочий день нового 2020 року, Вчена рада Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя зібралася на своє чергове засідання. Виникла нагальна потреба в обговоренні низки актуальних проблем. У порядок денний було внесено питання: Про зміни до Закону України «Про вищу освіту» та завдання університету з їх виконання. З цього питання Вчену раду інформував ректор університету, доцент Самойленко О.Г. З концепцією розвитку електронного освітнього середовища «Віртуальний університет» (2019-2022 р.р.) присутніх ознайомив проректор з науково-педагогічної роботи, професор Бойко О.Д. Про роль бібліотеки у формуванні сучасного інформаційного середовища в університеті Вченій раді доповідав директор бібліотеки Морозов О.С. З усіх обговорюваних питань Рада прийняла відповідні рішення, з якими можна ознайомитися на сайті університету.

Вчена рада обрала за конкурсом: на посаду завідувача кафедри педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту доктора педагогічних наук, професора Турчин Тамару Миколаївну; на посаду завідувача кафедри хімії та фармації, доктора фармацевтичних наук, професора Федченкову Юлію Анатоліївну; на посаду професора кафедри хімії та фармації, доктора хімічних наук, професора Суховєєва

Володимира Володимировича.

Вчена рада затвердила зміни, які відбулися у структурі університету. А саме: реорганізовано природничо-географічний факультет та Навчально-науковий інститут точних наук і економіки. Ці два структурні підрозділи вишу об'єднано у факультет під назвою «Факультет природничо-географічних і точних наук».

Відбулися структурні зміни в складі природничо-географічного факультету. Реорганізовано кафедри «Географії» та «Фізичного виховання і валеології». Їх об'єднано в кафедру «Географії, туризму та спорту».

Отож, факультет природничо-географічних і точних наук буде діяти у складі п'яти кафедр, а саме: біології, хімії та фармації, географії, туризму та спорту, математики, фізики та економіки, інформатики та аналізу даних. Незабаром буде оголошено конкурс на заміщення посади декана факультету та завідуючого новоствореної кафедри.

Вчена рада надала рекомендації до вступу в аспірантуру кращим випускникам магістратури вишу, а також визнала результати стажування викладачів.

Олександр Забарний, доцент

КОНФЕРЕНЦІЇ

У зоні стриманої перспективи

(нотатки з конференції трудового колективу)

Уьогорічна конференція трудового колективу, на якій звітував ректор університету, відбулася 19 грудня і співпала зі святом Святого Миколая. А тому ректор почав із привітань. Як і годиться, у цей день хтось отримав подаруночок, а хтось різочку. Зокрема, ректор за дорученням міністра вручив Подяку Міністерства освіти і науки України доценту кафедри німецької мови Надії Костянтинівні Удовиченко. Вітаємо колегу!

А далі розпочався щорічний звіт ректора. Цьогоріч Олександр Григорович змінив методику підготов-

ки звіту і відразу почав з проблем. Він проаналізував хід виконання рішень серпневої конференції трудового колективу, акцентував увагу присутніх на актуальних проблемах розвитку української вищої школи, відзначивши, як вони реалізуються у нашому виші, наголосив на необхідності підготовки до святкування 200-річчя з дня відкриття Ніжинської вищої школи, адже відповідна постанова про відзначення цієї дати на державному рівні прийнята Верховною Радою України.

У своїй доповіді доцент Самоїленко О.Г. наголосив, що потребує вирішення ціла низка проблем, які перед трудовим колективом поставив час. Серед першорядних – впровадження «дистанційної освіти», індивідуальних форм навчання; акредитація та ліцензування нових спеціальностей (зокрема «докторських програм»); поліпшення ефективності профорієнтаційної роботи.

Особливої актуальності набула проблема фінансування. На сьогодні ціна на надання освітніх послуг і статті фонду заробітної плати не співрозмірні. Оплата за навчання у нашому виші нерентабельна. Реально вона повинна становити 21-23 тисячі гривень на рік для кожної особи. Отож, на часі фінансове реформування.

Лишається не вирішеною проблема залучення на навчання до вишу іноземних студентів. Головна причина – відсутність англомовних програм навчання. В університеті існує лише чотири ліцензовані англомовні програми навчання: іноземна філологія, музична освіта, психологія, дошкільна педагогіка. Необхідно активізувати участь викладачів вишу у міжнародних проєктах та програмах.

Ректор наголосив: «Нинішній випускник магістратури має вільно володіти англійською мовою».

Гостро стала на часі проблема контингенту студентів. У грудні 2019 року завершують навчання у виші 371 магістр (210 осіб денної форми навчання і 161 особа заочної). Контингент студентів денної форми навчання буде становити 1465 осіб (з них 819 навчається за державним замовленням). В цілому на 01.01.2020 року в університеті навчатиметься 1921 студент денної та заочної форм навчання. Враховуючи динаміку прийому студентів на перший курс за останні роки це не може не турбувати.

Необхідно стримати процес відрахування студентів. З різних причин протягом року було відраховано 127 студентів денної і 72 студенти заочної форм навчання. Особливу увагу слід звернути на те, що із загальної кількості відрахованих 49 осіб відрахувалося за власним бажанням. Прикро, що 24 студенти відрахувалися із державного замовлення.

Актуальною стає проблема фінансування. З 1 січня 2020 року змінюється система фінансових розрахунків між закладами вищої освіти і державою. Міністерство освіти України забезпечує фінансування вишів лише на 80% від запланованого, 20% можна отримати через участь у міжнародних освітніх програмах та грантах. Це дещо змінює акценти

фінансування. Більше уваги слід приділити накопиченню спецфонду. До слова, протягом 2019 року спецфонд вишу зріс на 1,5 мільйона гривень у порівнянні із попереднім фінансовим роком. Але фонд заробітної плати поглинає все. Тож на часі шукати нові джерела фінансування. Одним із таких шляхів може стати відкриття курсів «Перепідготовки вчителя», які були ліцензовані на низці факультетів у 2019 році.

Новим викликом у 2020 році для педагогічного колективу вишу стане планова перевірка Інспекції Міністерства освіти і науки України, на яку очікуємо на початку лютого.

Далі у своїй доповіді ректор повів мову про структурну перебудову, яку розпочато в університеті в жовтні нинішнього року. Про її проблеми, переваги та недоліки... На сьогодні виш працює у складі 4 факультетів та 3 Науково-навчальних інститутів. У штаті вишу працює 242 науково-педагогічних працівника. З них 39 докторів наук, професорів, 153 кандидата наук, доцента, 50 викладачів не мають наукового ступеня. В цілому ж у виші 79% професорсько-викладацького складу мають наукове звання та ступінь. Хоча кількість викладачів зі ступенями у кожному структурному підрозділі різна. Для прикладу, в Інституті філології, перекладу та журналістики таких викладачів 96%; на історико-правознавчому факультеті – 94%.

В університеті навчається 67 аспірантів: з них 51 за державним замовленням та 16 на умовах оплати. Отож джерело наукового резерву не зміліє.

Далі мова пішла про наші здобутки. Ректор вишу відзначив, що значно поліпшився в університеті рівень науково-методичної роботи. Збільшилась кількість наукових публікацій викладачів у науково-метричних виданнях. Активізувалася робота з майбутніми абітурієнтами за місцем проживання. Поліпшилися справи і з впровадженням рейтингу викладачів.

За минулий академічний рік в університеті видано 49 наукових збірників та періодичних видань. Успішно пройшли перереєстрацію і отримали індекс «Копернікуса» збірники наукових праць «Література та культура Полісся» та «Наукові записки НДУ. Психолого-педагогічні науки». Науковці вишу в 2019 році отримали 16 патентів на винаходи.

Дещо погіршилися показники у студентській науці. Якщо у 2018 році 12 студентів університету ставали переможцями та призерами Всеукраїнських олімпіад та конкурсів, то у 2019 році їх число зменшилося до 5. Проте продовжують нас радувати своїми виступами на міжнародних та всеукраїнських конкурсах студенти Інституту мистецтв імені Олександра Ростовського.

Доцент О.Г. Самоїленко проаналізував роботу виробничо-господарчих підрозділів вишу, даючи їм переважно позитивну оцінку. Свою доповідь він закінчив словами: «У мене є стримана перспектива на майбутнє...». Масмо надію.

У обговоренні доповіді взяли участь: завідувач кафедри світової літератури, слов'янських мов та перекладу, професор Г.В. Самоїленко і декан факультету іноземних мов, доцент С.В. Тезікова. Конференція затвердила звіт ректора університету, давши йому позитивну оцінку.

На конференції був присутній Лесь Хонда

ЗИМОВА СЕСІЯ МОВОЮ ЦИФР

Тучно відшуміли новорічні свята, промайнули зимові канікули, а на факультетах все ще підводять підсумки останньої заліково-екзаменаційної сесії. Парадокси часу: студентів меншає, а статистики більшає... Спробуємо розібратися, що тут до чого.

Найкраще впорався із викликами зимової сесії ННІ мистецтво ім. О. Ростовського. Усі 69 студентів, що склали сесію, успішно впоралися з нею (ну майже всі). У інституті навчаються 12 відмінників, ще 21 студент навчається на «4» та «5». Отож, мають відсоток якості 47,8%. Дев'ять студентів отримали під час сесії незадовільні оцінки, що вплинуло на відсоток успішності. Отож, маємо – 86,9%. Середній бал навчання – 4,0.

Другу сходинку впевнено утримує Інститут філології, перекладу та журналістики. Воно ж і зрозуміло, чим менше студентів – тим вищі показники. До зимової сесії було допущено 163 студенти, усі вони склали сесію. За її наслідками з'ясували: в інституті навчається 18 відмінників, ще 60 студентів навчається на добре та відмінно. Отож, маємо 47,9% якості. 23 студенти отримали під час сесії незадовільні оцінки, а звідси відсоток успішності становить – 85,9%. Середній бал навчання по інституту становить – 3,8. Доволі втішний показник.

Замикає трійку призерів природничо-географічний факультет. Усі 230 студентів з'явилися на сесію. На факультеті навчається 21 відмінник та 74 «хорошиста», отож відсоток якості становить – 41,3%. Багата була сесія на «незадовільні» оцінки, аж 57 студентів отримали їх. Отож, відсоток успішності становить 75,2%. Середній бал навчання становить – 3,51.

На втішному, «квітковому» місці історико-юридичний факультет. На сесію з'явилися із 245 наявних студентів денної форми навчання лише 239. 14 студентів склали сесію на «відмінно», ще 42 на «4» та «5». Отож, відсоток якості становить – 27,6%. Щедрими на негативні оцінки виявилися викладачі факультету. Аж 95 студентів отримали «2», а тому відсоток успішності лише 60,2%. Середній бал навчання 3,4.

Станом на 29.01.2020 року факультет психології та соціальної роботи і факультет іноземних мов продовжували ще «уточнювати» статистику. А тому про них у наступному номері...

І про найболючіше! Після випуску близько 400 магістрів, у нас на денній формі навчання лишилося 1264 студенти... А тому не гаємо часу, усі по школах регіону агітуємо абітурієнтів!

*Над статистикою міркував
Лесь Хонда*

Вітаємо випускників 2020

У Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя відбувся урочистий випуск здобувачів ступеня вищої освіти магістра денної та заочної форми навчання. Це одночасно і радісний, і сумний день, адже стіни рідного вишу сьогодні залишають майже 400 випускників.

До усіх присутніх звернувся ректор університету Олександр Самойленко: «Сьогодні у нас велике свято. Кожен з випускників-магістрів залишиться у нашому серці, ми будемо пам'ятати про ваші успіхи на науковій ниві, олімпіадах, конкурсах, університетській сцені. Ми, ваші вчителі, дуже раді тому, що сьогодні кращі з кращих залишають стіни нашого вузу і будуть розбудовувати сучасну європейську державу. Ми також сподіваємося, що університет назавжди залишиться у ваших серцях. Пам'ятайте, двері нашого вузу завжди для вас відкриті».

Випускників привітали почесні гості урочистого заходу: міський голова Анатолій Лінник, секретар міської ради Валерій Салогуб, голова районної ради Олег Бузун та начальник управління освіти Станіслав Крапив'янський.

Анатолій Лінник відзначив, що саме у стінах Ніжинського університету кожен випускник, в тому числі і він, відчуває духовне піднесення, адже це саме та Альма матер, яка сьогодні дає путівку в життя. Анатолій Валерійович побажав не зупинятися на досягнутому,

працювати над собою постійно та самовдосконалюватися у вибраній професії.

Валерій Салогуб подякував магістрам за те, що вони обрали Гоголевий виш для здобуття вищої освіти. Він висловив упевненість, що випускники зробили правильний вибір. Він також зазначив, що знання, здобуті під час навчання, стануть надійним фундаментом у будівництві міцного палацу свого життя.

Гарного життєвого шляху побажав Олег Бузун. Він зазначив, що сьогодні випускники стоять на порозі дорослого життя. Треба завжди пам'ятати про розвиток та розбудову держави і робити свій внесок у це.

Кропив'янський Станіслав привітав усіх зі святом та зазначив, що сьогоднішня подія стане потужним поштовхом для досягнення мрій. Побажав, щоб диплом став справжньою путівкою в життя.

Високоповажні гості вручили омріяні дипломи з відзнакою магістрам

денної та заочної форми навчання.

З вуст деканів звучало багато теплих слів про сьогоднішніх випускників. Вони бажали їм легкого життєвого шляху та висловили сподівання, що випускники матимуть змогу проявити себе на професійній ниві, постійно примножуватимуть власні знання та уміння, працюватимуть заради свого блага та усієї України.

Як поділилася з нами випускниця факультету психології та соціальної роботи Рудик Мар'яна, вона назажди запам'ятає роки, проведені в університеті, адже за час навчання вона здобула якісну освіту та багато друзів. Альона Бузюн, випускниця історико-юридичного факультету висловила велику подяку викладачам, які щораз підтримували та мотивували. Роки навчання в університеті назавжди залишаться одним із найяскравіших та найщасливіших періодів у житті. Рішення поступати саме до Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя було легким і скоріше за все інтуїтивним. Але шкодувати за вибором не прийшлося. Під час лекцій, семінарів і практичних занять в НДУ ми отримали

знання з різних предметів, насолоджувалася можливістю спілкування з прекрасними людьми з багатим професійним та життєвим досвідом. Викладачі вклали в студентів не тільки знання, але і часточку душі, своїми настановами та теплими словами надихаючи на нові починання та вселяючи віру в свої сили. Поряд зі студентами завжди були надійні наставники, готові у будь-який час підтримати, дати пораду, направити на вірний шлях.

Віriamo у те, що сьогоднішні магістри завжди пам'ятатимуть про рідний вуз та з гордістю казатимуть: «Я випускник НДУ!»

Анна Лебедева

У НІЖИНІ ВШАНУВАЛИ ЖЕРТВ ГОЛОКОСТУ

Сьогодні, 27 січня, у світі відзначається Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту. Рівно 75 років тому у цей день війська українського фронту увійшли до нацистського табору смерті Аушвіц.

Громада міста Ніжина, міський голова Анатолій Лінник, військовослужбовці, ректор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Олександр Самойленко, викладачі, студенти зібралися у місці масового розстрілу євреїв біля меморіального знаку жертв голокосту на околиці Ніжина, щоб ушанувати пам'ять убієнних. В кар'єрах біля цегельного заводу 6 листопада 1945 року було розстріляно більше 500 євреїв та 270 людей інших національностей.

До усіх присутніх звернувся директор Ніжинського краєзнавчого музею імені Івана Спаського Геннадій Дудченко, який розповів, що про ці трагічні події ми знаємо дуже мало, адже немає жодних письмових чи усних свідчень про розстріли. Лише дехто із літніх ніжинців згадає про ту колонну, яка йшла через Ніжин та не повернулася назад... До війни у Ніжині була потужна єврейська громада, а після – корінних євреїв можна було порахувати на пальцях. Він ще раз наголосив на тому, що це трагічна сторінка в історії єврейського народу, це тема, яка болить не лише євреям.

Наталія Зіневич, старший науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства НАНУ, дослідниця історії та культури геноциду ромів відзначила, що Чернігівщина має сумну першість у знищенні цивільного місцевого населення. Ця тема багато десятиріч була табуована, лише зараз вона обростає новими фактами, які документально засвідчені. Наталія Олексівна закликала шанувати усіх жертв,

які покаяться в цій землі, а також не забувати ті місця, де сталися такі страшні трагедії.

Валерій Фінкельштерн зауважив, що треба думати про трагедію та робити відповідні висновки, щоб не допустити будь-які злочинні прояви антисемітизму у майбутньому. Тамара Стратілат, голова Ліги «Ділова жінка», поділилася своїм болем: «Мій батько був єврей, тому сумні події, що мали місце тут, мені не чужі, ця дата для мене особлива. Важко усвідомлювати, що людей вбивали тільки за те, що вони належали до певної нації».

Ніжинська поетеса Ірина Васильківська зачитала трагічні рядки про цей злочин, який став однією з найбільших катастроф в історії людства:

*Зелене руно м'яко схили вкрило.
Пташиний щибет шириться над ним.
Блакитне небо розгорнуло крила
Над місцем тихим, праведно-сумним.
Тут є про що сказати ревній музі,
Гортаючи столітній календар.
Лежить отут у святості і музі
Ганебна пляма в серці – Бабин Яр.
Запікся на історії скрижальях,
Закарбувався болем у віках
Рік сорок перший: вересень безжальний
У тисячах очей передсмертний жах.
Страшні останки – черепи і кості –
В землі не тліють, - пам'ять стережуть.
Щоб людство більш не знало голокостів,
Про Бабин яр не сміємо забути.*

Хвилиною мовчання вшанували пам'ять жертв Холокосту та поклали квіти до пам'ятника.

Анна Лебедева

НА ВАШУ КНИЖКОВУ ПОЛИЦЮ

«Світ Гоголя» – роман, який належить перу шведського письменника К'єля Йогансона. Книга вперше побачила світ у кінці вісімдесятих років ХХ ст., а її переклад німецькою мовою було видано в 2002 році. Ця книга стала доступною для українського читача завдяки напруженій перекладацькій роботі вченого-германіста та перекладознавця, кандидата філологічних наук, доцента кафедри германської

філології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Анатолія Васильовича Роліка. Серед іншого, об'єктом його наукового інтересу є актуальні напрямки сучасного перекладознавства, зокрема проблема перекладу творів Миколи Гоголя німецькою мовою. Окрім наукової діяльності, учений-перекладач займається також перекладом наукових статей, особливо присвячених розгляду творчості Миколи Гоголя, які регулярно публікуються в «Гоголезнавчих студіях», часописах «Літературний Чернігів», «Наш український дім». Анатолій Ролік є членом літературної спілки «Чернігів», він неодноразово публікувався в журналі іноземної літератури «Всесвіт».

Роман «Світ Гоголя» не перший приклад перекладу художнього твору Анатолієм Роліком: раніше були видані україномовні твори з англійської й німецької, але твір К'єля Йогансона, перекладений на українську, – це перший роман-опис біографії Миколи Гоголя з художньо опрацьованими деталями, що подаються через образ персоніфікованого оповідача, який описує своє життя від народження й до останньої межі.

Робота над перекладом такого твору, зрозуміло, потребувала від перекладача не лише досконального знання німецької й української мов, але й повного занурення в події, що описуються. А історію життя і творчості нашого геніального земляка, який провів свої ранні юнацькі роки в стінах Гімназії вищих наук імені князя Безбородька, Анатолій Васильович знає досконало.

Сторінки «Світу Гоголя» захоплюють читача химерним світом фантазії малого хлопчика й своєрідною містиккою, в яку вірить ліричний герой, зачаровують прекрасними пейзажними замальовками й ліричними сповідями вразливої душі, відтворюють реалії відомих міст ХІХ ст. й занурюють у внутрішній світ людини...

Переклад роману К'єля Йогансона «Світ Гоголя», звичайно ж, стане в нагоді вчителям та студентам-філологам, адже німецькомовні оповіді поетапно чергуються з україномовними їх перекладами. Така композиція книги, яку видано видавництвом Ніжинського державного університету, також заслуговує на увагу широкого кола читачів.

С.В. Зінченко

В сучасному літературознавстві відзначається, що й на початку ХХІ століття Микола Васильович Гоголь та його творчість продовжують привертати до себе неослабну увагу з боку німецьких дослідників. Вітчизняна гуманітарна наука, безумовно, потребує ознайомлення з досвідом осмислення Гоголя на Заході, і в першу чергу в Німеччині. Погляд на письменника з іншого

середовища дозволяє виявити нові аспекти в аналізі та інтерпретації його світогляду й творчості, а також окреслити нові перспективи у вивченні його творів.

Рецензована праця закриває певну лакуну у вітчизняному гоголезнавстві, що й визначає її актуальність.

У ВСТУПІ визначається новизна й актуальність дослідження, які полягають в об'єктивному документалізмі.

Предметом першого розділу «Німецьке бачення Гоголя» є питання про те, яким чином в німецькомовних працях з історії літератури розглядається феномен Гоголя. Окрім німецьких авторів у цьому розділі представлена також німецькомовна праця відомого українського науковця Дмитра Чижевського, об'єктом якої є питання мутації та міграції літературних сюжетів.

У другому розділі «Гоголівські пошуки релігійності» вказується на те, що серед багатьох проблем, які характеризують внутрішню та мистецьку біографію Гоголя, проблема зіткнення важкої кризи його ціннісних уявлень зі зверненням до Біблії належить до найважливіших. Біблійське обґрунтування визволяє естетичну красу з чуттєвого, і тим самим кінченного, світу і переносить її у світ ідей. Подібна допоміжна конструкція є характерною для гоголівського методу пошуків у Біблії виправдання для своїх переконань та уподобань.

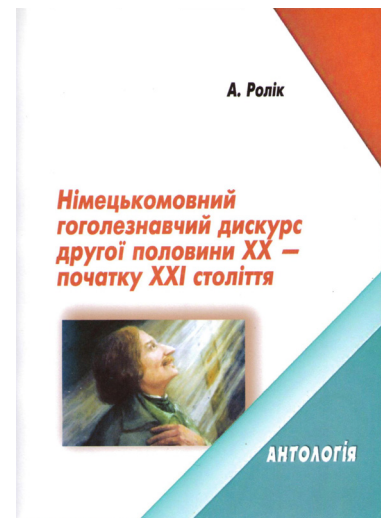
У третьому розділі представлена монографія професора Боннського університету Рольфа-Дітріха Кайля «Гоголь». Дана монографія складається з 11 глав і наслідує таким чином структуру першої частини «Мертвих душ». Серед широкого масиву інформації, яку містить дана праця, можна вказати на оригінальний підхід професора Кайля до питання періодизації творчості Гоголя.

У четвертому розділі «Мовні особливості німецьких перекладів творів Гоголя» увага звертається на проблеми, пов'язані з передачею творів Гоголя німецькою мовою.

«ПРИМІТКИ» включають в себе бібліографічну довідку про німецьке першоджерело, за яким здійснювався переклад українською, та про джерело, за яким даний текст публікується в книзі.

На наш погляд, автор презентує у книзі результати ґрунтовної й копійної роботи, яка стане у нагоді при написанні дипломних і магістерських досліджень, а також усім, зацікавленим біографією і творчістю Миколи Гоголя.

Г.В. Самойленко

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

Ліч на Івана Купала

Давно вже річка Семигорна зникла з наших мап... Зміліла, зсохлась... А колись же була, гей, повноводна! Старі люди кажуть, що то від ворожої крові..., бо хоробрі вої князя Данила стали на гірському перевалі та й не пустили монголів за Карпати, врятувавши Європу від поневолення та розрухи. Чи так, чи ні? Ніхто не відає...

Лише стара вуйна Ганна Медведиха зовсім інше говорить... Стояла колись на березі Семигорни їхня хата. Чистенька та охайна, вбрана в калину і чорнобривці, а ще огорожена мальвами... Жила у ній стара мати – Мотря, старенька жіночка, із сумними очима та натрудженими руками. Чоловіка у неї забрала Семигорна ще замолоду, а тому скарбом матері була доня – Ганя. Справжня красуня з карими очима та довгою косою, переплетеною червоною стрічкою. Мала дівчина золоті руки: ткала дивні килими, вишивала сорочки, гаптувала одяг..., а співала, як соловейко! Пісня була їй за подругу... Отак і жили собі – в добрі та щасті!

Але й горе не дрімало. В акурат під ніч на Івана Купала надумала Ганя ворожити на свою долю, свого судженого..., сплела вінок із польових квітів, перев'язала стрічками, дочекалася, коли зорі рясно засіють небо, а ненька вмоється спати, та й випурхнула з домівки. Ген, через місток, на інший берег Семигорни, до подруг... А там свято вирує..., на неї зачікалися. Наспівалася пісень, прибрала віно, через вогнище настрибалася... Час вже й додому. Ось лише віночок запустить за течією...

Підбігла до місточка, впала на коліна, та й поклала віночок на воду... А він ані руш... застиг, мов вкопаний. Ганя підштовхнула його, а він мов заляк..., а з глибин на неї дві зелені зірничі виглядають і очерет зашелестів, шепоче: «Віддай пісню! Віддай пісню!». І зрозуміла Ганюся, що то не зорі віддзеркалюють з небес, то очі русалчині манять в глибини... Злі, холодні очі.

Віддай пісню, віддай пісню! А як же без пісні жити?! Як стрічати сонце? Що дарувати людям?! То краще зрєктися долі, аніж втратити пісню! Як думала, так і мовила... А у відповідь: «Ну, не нарікай! Начувайся... Назавжди піде краса з твого життя!».

«На все воля Божа!» - тільки й мовила... Пролетіли перелітними пташками роки... Змарніла краса, вищад сад, зів'яли квіти. Оминуло Ганну кохання..., ані судженого, а ні діточок. Зміліла, всохла Семигорна...

Але коли стара Ганна Медведиха починає співати... світ оновлюється, квітне! Жодне весілля не відбувається без Ганниної пісні, жодні родини! Життя буяє! Люди радіють, тішаться... Лише не співає Ганна у ніч під Івана Купала.

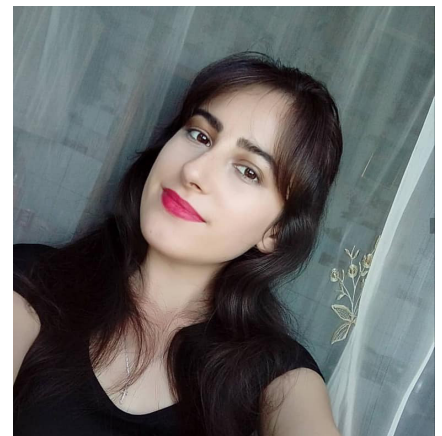
А на ранок шибя її старої оселі, яка стрічає світанок, рясно вкрита росою, немов би слізьми, за далекою юністю...

Іванка Булка, студентка 2 курсу спеціальності «Журналістика»

Життєдайне

У кожної людини є свій шлях...
Він рясно тернами буяє,
У кожної людини є печаль,
Яку ніхто не помічає.
У кожного бувають помилки
І вчинки, які важко осягнути.
Та пам'яті лещата громіздкі
Не дозволяють нам усе забути.
У кожної людини є свій час:
Час діяти, час жити, час кохати...
У кожної людини є свій дар,
Його буває складно розпізнати.
У кожної людини є гріхи
Питання лиш: чи хоче визнавати?
У кожного кохання є листи,
Лише не варто їх усім читати...
Є в кожної людини побратим,
Який у спину ніж встромляє,

Але є й той, хто молиться всякчас,
На допомогу завжди поспішає.
До кожного приходять і любов,
Яку, згубивши, важко відродити,
І в круговерті часу та буття,
Ці почуття так легко спопелити...
І добре, коли в світі є той дім,
В якому вам і затишно, і чисто,
І величально, й урочисто...
Як добре, що у серці є цей дім!
Благословен, хто бачить щастя
в простоті,
Щодня дарунків долі не чекає,
Сумлінно дякує лишень за те,
що ось таке життя він має!

Каріна Акоюн, магістрантка факультету психології та соціальної роботи

ОБЛИЧЧЯ НОМЕРУ

Вже традиційно у грудні в університеті проходить конкурсна програма "Міс та Містер НДУ". І вже традиційно ми знайомимо наших читачів ближче з титулованим красенем і красунею. Цього року Містером НДУ став **Олександр Сілантьєв** та **Юлія Чайка**, студенти Навчально-наукового інституту мистецтв імені Олександра Ростовського.

- Для початку розкажіть про себе: звідки ви родом, хто ваші батьки.

О.: Я з села Макошин Менського району. Моя мама Юлія Василівна працює в лікарні в Макошині, а батько - Олег Миколайович - працює на заводі ТОВ «Нептун» головним інженером. Також у мене є брат.

Ю.: Я народилася в Кролевецькому районі Сумської області. Закінчила загальноосвітню школу та Конотопську дитячу школу мистецтв за фахом фортепіано та вокал. Мої батьки освітняни: мама вчитель, а тато - викладач у коледжі.

- Чому ваш вибір пав саме на навчання у славетному Гоголівському вузі?

О.: Так як наш університет є одним із найбільш відомих вузів, а студенти мають можливість всебічно розвиватися і реалізуватися у подальшому житті - саме це стало поштовхом до прийняття такого рішення.

Ю.: Цей вуз мене привабив тим, що викладачі обраної мною спеціальності мають високий професійний рівень. Коли я тільки побачила вуз, мене вразила велич старого корпусу та атмосфера, яка в ньому панує. Як тільки переступила поріг вузу, одразу відчула, що доторкнулась до історії.

- Чому ви вирішили спробувати свої сили у конкурсній програмі «Міс та Містер НДУ»? Це було ваше рішення чи хтось підштовхнув вас до цього?

О.: Як людина, яка все життя на сцені та пов'язана з творчістю, я не міг не спробувати взяти участь у такому конкурсі. Це було моє власне рішення та поради близьких людей.

Ю.: Під час навчання брала участь у конкурсі краси «Кролевецька красуня» та здобула титул II Віце міс та Міс Глядацьких симпатій. Тому цей конкурс не був для мене першим випробуванням. Але звичайно його масштабність та рівень організації мене підкорили вже з першої репетиції.

- Які ваші враження від конкурсу?

*Міжність та краса переможців
конкурсної програми
«Міс та Містер НДУ»*

О.: Нереально крута можливість проявити себе, отримати безліч незабутніх емоцій та вражень, а також знайти нові знайомства.

Ю.: Від конкурсу я отримала неймовірні враження, емоції, а також нові знайомства з дивовижними людьми. Майстерність організаторів цього проєкту надихала під час конкурсу. Від кожного дефіле я отримувала насолоду. Коли конкурс закінчився, було нестримне бажання пройти весь шлях від початку і до кінця, від першої репетиції до останнього виходу.

- В яких ще напрямках ви пробуєте реалізувати себе? Що увійшло в світ ваших захоплень?

О.: Наразі почав активно розвиватися у гумористичній сфері та кінематографії.

Ю.: З самого дитинства і по сьогодні я граю на фортепіано. В селі, в якому я живу, є музичний гурт «Друге дихання», у складі якого я граю на синтезаторі. Мені це дуже подобається, тому що допомагає мені відволіктись від навчання та інших турбот.

- Ким ви бачите себе у майбутньому?

О.: Медійною особистістю.

Ю.: Насамперед я хочу стати майстром своєї справи, не стояти на місці та вдосконалюватись щодня.

- Яке ваше життєве кредо?

О.: Роблю те, що не можуть інші.

Ю.: Там, де інші гальмують, я тисну на газ.

- Як ви проводите свій вільний час?

О.: Зазвичай у відданих своїй справі хореографів вільний час іде на тренування, додаткові заняття, але я також із задоволенням проводжу час з друзями та родиною, дивлюсь фільми та читаю книги.

Ю.: У вільний від навчання час я читаю книги, вдосконалюю свої знання з англійської мови та відпочиваю з друзями.

- Дякую вам за розмову та бажаю успіхів!

Розмову вела **Анна Лебедева**

ALMA MATER

Засновник – колектив Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

***

Газета виходить українською мовою раз на місяць окрім липня і серпня. Обсяг 2 друк. аркуші.

Тираж 900 примірників.

Свідцтво про державну реєстрацію ЧГ 442-91ПР

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Голова редакційної ради – Олександр Забарний

Редактор: Анна Лебедева

Члени ради: Григорій Самойленко, Віталіна Скороход, Анна Парубець, Сергій Іванюк, Аліна Лещенко

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 16602, м. Ніжин Чернігівської обл., вул. Графська, 2, університет, новий корпус, кімната № 213, внутрішній телефон 10-39, email: almandu1982@gmail.com

Комп'ютерна верстка, набір та макетування: Анна Лебедева

Коректор: Анна Парубець

Віддруковано у Видавництві НДУ імені М. Гоголя

Замовлення №102

* Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. * За точність викладення фактів відповідає автор.

* Редакції надано право редагувати й скорочувати матеріали. * При передрукуванні матеріалів обов'язково посилатися на газету "ALMA MATER"